

Annáll fjármálamarkaða

Júlí 2000 – júlí 2001

Júlí 2000

Hinn 6. júlí tilkynnti Sparisjóðabanki Íslands hf. Seðlabankanum að hann hefði ákveðið að hætta þátttöku á millibankamarkaðnum fyrir gjaldeyri. Uppsögnin tók gildi mánuði síðar.

Hinn 13. júlí var millibankamarkaði með gjaldeyri lokað milli kl. 10 og 12 að ákvörðun viðskiptavakanna á markaðnum. Ákvörðunin var tekin vegna mikilla viðskipta og snöggrar lækkunar á gengi krónunnar um morguninn.

Hinn 18. júlí hófust viðskipti með hlutabréf DeCode Genetics á Nasdaq.

Hinn 18. júlí var tilkynnt um meirihlutakaup Landsbanka Íslands hf. í breska fjárfestingarbankanum The Heritable and General Investment Bank Ltd. (HGI).

Hinn 20. júlí var gengisskráningargvog breytt í ljósi samsetningar utanríkisviðskipta á árinu 1999. Taflan hér á síðunni sýnir hina nýju vog og breytingu frá fyrri vog.

Ágúst 2000

Hinn 8. ágúst hætti Sparisjóðabanki Íslands hf. viðskiptavakt á millibankamarkaði með gjaldeyri.

September 2000

Hinn 4. september var opnaður danski netbankinn Basisbank sem Íslandsbanki-FBA hf. á fjórðungshlut í.

Hinn 11. september fjölgaði viðskiptavökum með húsbréf og húsnaðisbréf úr tveimur í fimm þegar Íslandsbanki-FBA hf., Kaupþing hf. og Sparisjóðabanki Íslands hf. bættust í hóp viðskiptavaka. Fyrir voru Búnaðarbanki Íslands hf. og Landsbanki Íslands hf.

Hinn 29. september var tilkynnt að Búnaðarbanki Íslands hf. hefði sótt um leyfi yfirvalda bankamála í Lúxemborg til að starfrækja banka þar í landi.

Október 2000

Hinn 2. október var lagt fram fjárlagafrumvarp fyrir árið 2001 þar sem gert er ráð fyrir 30 milljarða afgangi ríkissjóðs.

Hinn 13. október beindi ríkisstjórn Íslands tilmælum til bankaráða Búnaðarbanka Íslands hf. og Landsbanka Íslands hf. um að hefja viðræður um sameiningu bankanna og að leitað yrði forúrskurðar sameppnisráðs.

Hinn 20. október tóku gildi breyttar reglur á millibankamarkaði með gjaldeyri. Tvær meginbreytingar voru gerðar frá fyrri reglum. Fellt var niður ákvæði sem heimilaði viðskiptavökum að koma sér saman um tímabundna stöðvun viðskipta og lágmarksfjárhæð viðskipta var hækkuð úr einni milljón Bandaríkjadala í eina og hálf milljón Bandaríkjadala.

Ný gengisskráningargvog (%)

Byggt á viðskiptum 1999

Lönd	Mynt	Út- flutn- ingsvog	Inn- flutn- ingsvog	Gengis- skráning- arvog	Breyting frá fyrri vog
Bandaríkin	USD	25,57	24,95	25,26	0,57
Bretland	GBP	15,14	13,58	14,36	1,36
Kanada	CAD	1,83	1,02	1,42	0,09
Danmörk	DKK	8,41	9,37	8,89	0,52
Noregur	NOK	6,85	8,37	7,61	0,26
Svíþjóð	SEK	2,58	5,57	4,07	0,35
Sviss	CHF	3,16	1,06	2,11	-0,39
Evrusvæði	EUR	32,21	30,64	31,43	-2,92
Japan	JPY	4,25	5,44	4,85	0,16
Norður-Ameríka		27,40	25,97	26,68	0,66
Evrópa		68,35	68,59	68,47	-0,82
Evrópusambandið		58,34	59,16	58,75	-0,69
Japan		4,25	5,44	4,85	0,16
Alls		100,00	100,00	100,00	0,00

Hinn 26. október var Kaupþing hf. skráð á Verðbréfaþing Íslands.

Hinn 27. október var tilkynnt að Íslandsbanki-FBA hf. hefði gefið út skuldabréf á alþjóðlegum markaði að upphæð 250 milljónir evra. Þetta mun vera stærsta skuldabréfaútgáfa sem íslenskur aðili hefur staðið fyrir á erlendum markaði.

Nóvember 2000

Hinn 1. nóvember hækkaði Seðlabanki Íslands stýrivexti um 0,8 prósentustig. Eftir þessa hækkun eru forvextir á daglánum Seðlabanka Íslands 12,4% og vextir á endurhverfum viðskiptum við bindiskyldar innlánsstofnanir 11,4%.

Hinn 7. nóvember var tilkynnt að Bonus Dollar Stores, dótturfyrirtæki Baugs hf., hefði skrifað undir samning við Institutional Equity í Dallas í Bandaríkjunum um að hafa umsjá með skráningu á Bonus Dollar Stores á Nasdaq Small Caps vegna fyrsta útboðs á almennum hlutabréfum félagsins. Stefnt er að skráningu í febrúar 2001.

Hinn 10. nóvember tilkynnti fjármálaráðherra að ríkissjóður myndi ekki greiða upp erlend lán á árinu 2001. Á árinu 2001 gjaldfalla 15 ma.kr. af erlendum lánum ríkissjóðs. Ákveðið hefur verið að mæta þeim afborgunum að fullu með nýjum erlendum lánum.

Hinn 14. nóvember var skrifað undir samning við Íslandsbanka-FBA hf., Landsbanka Íslands hf. og Sparisjóðabanka Íslands hf. um útgáfu ríkisvixla og viðskipti á eftirmarkaði. Þessar stofnanir hafa rétt til að kalla sig Aðalmiðlara ríkisvixla. Tilgangurinn með þessum samningi er að tryggja útgáfu á ríkisvixlum og efla verðmyndun á eftirmarkaði. Aðalmiðlaraútboð munu fara fram á tveggja mánaða fresti.

Desember 2000

Hinn 4. desember var tilkynnt að Íslandsbanki-FBA hf. hygðist kaupa 56,2% í Rietumu Banka í Lettlandi. Bankaráð hefur samþykkt skilmála kaupanna með fyrirvara um niðurstöður áreiðanleikakönnunar og samþykki Seðlabanka Lettlands.

Hinn 18. desember var kynnt niðurstaða Samkeppnisráðs vegna fyrirhugaðrar sameiningar Búnaðarbanka Íslands hf. og Landsbanka Íslands hf. Samkeppnisráð komst að þeirri niðurstöðu að sameiningin brjóti í bága við samkeppnislög.

Hinn 22. desember tilkynnti Seðlabanki Lettlands að hann samþykkti kaup Rietumu Banka á 100% eignarhlut í öðrum lettneskum banka, Saules Banka. Með þessari sameiningu verður til einn stærsti banki á sviði fyrirtækjaþjónustu og einkaþjónustu á Eystrasaltssvæðinu.

Hinn 29. desember urðu metviðskipti á Verðbréfaþingi Íslands og nam veltan 12,5 ma.kr.

Hinn 31. desember var undirrituð viljayfirlýsing á milli Kaupþings hf. og viðskiptavina þess annars vegar, en hins vegar Olúfélagsins hf., Samvinnulífeyrissjóðsins, Traustfangs hf. og Vátryggingafélags Íslands hf. auk Isoports A.S., um kaup Kaupþings hf. á a.m.k. 2/3 hlutum heildarhlutafjár Frjálsa fjárfestingarbankans hf. af framangreindum aðilum. Viljayfirlýsingin var undirrituð með fyrirvara um samþykki stjórnar seljenda og niðurstöðu kostgæfnisathugunar.

Janúar 2001

Hinn 10. janúar sendi Búnaðarbanki Íslands hf. frá sér fréttatilkynningu um að bankanum hafi borist tilkynning frá Fjármálaeftirlitinu þann 5. janúar. Fram kemur að Fjármálaeftirlitið telji nauðsynlegt að rannsaka frekar viðskipti Búnaðarbankans hf. og Hlutabréfasjóðs Búnaðarbankans með hlutabréf í Pharmaco hf. tímabilið frá 7. júní 1999 til mars 2000. Fram kemur það mat Fjármálaeftirlitsins að Búnaðarbankinn hf. og Hlutabréfasjóður Búnaðarbankans hafi búið yfir trúnaðarupplýsingum umrætt tímabil.

Hinn 24. janúar greip Seðlabanki Íslands inn í viðskipti á millibankamarkaði með gjaldeyri eftir að gengisvísitala íslensku krónunnar hafði stigið hratt eftir að markaðurinn var opnaður kl. 9:15. Seðlabankinn seldi Bandaríkjadali fyrir 2,06 ma.kr. sem varð til þess að ró komst á markaðinn.

Hinn 26. janúar var undirritaður samningur á milli Seðlabanka Íslands og þýska bankans DePfa Europe um lánsheimild að fjárhæð 250 milljónir Bandaríkjadala. Mun lánsamningurinn auka svigrúm Seðlabankans til aðgerða á gjaldeyrismarkaði.

Febrúar 2001

Hinn 7. febrúar sendi bandaríska matsfyrirtækið Moody's í New York frá sér frétt þar sem tilkynnt er að fyrirtækið hafi staðfest lánsþæfismat sitt fyrir Ísland. Í fréttinni segir Moody's að horfur um láns-

hæfismatið séu taldar stöðugar í nýrri skýrslu fyrir-tækisins um Ísland. Þessi niðurstaða endurspeglar verulega bættu skuldastöðu opinbera geirans og staðfestu stjórnvalda í hagstjórn sem lagt hefur grunn að öflugum hagvexti, stöðugleika og miklum lífshjálbata á liðnum árum. Umfangsmiklar skipulagsbreytingar á síðasta áratug hafa falið í sér styrkingu á fjármálum hins opinbera, auknið frjálsræði á fjármála- og vörumarkaði, aukna fjölbreytni í framleiðslu og útflutningi, bættu stjórn fiskveiða og frjálslyndari viðhorf til erlendra fjárfestingar. Moody's varar á hinn bóginn við því að miklum hagvexti hafi fylgt alvarlegt ójafnvægi í þjóðarþúskaðnum sem gæti grafið undan efnahagslegum stöðugleika á komandi tíð.

Lánasýsla ríkisins tilkynnti um niðurstöður útboðs á RIKB 07 0209. Um er að ræða ný óverðtryggt ríkisbréf, kúlubréf, sem bera ekki vexti og falla í gjald-daga þann 9. febrúar 2007.

Hinn 13. febrúar var tilkynnt að í framhaldi af kaupum Kaupþings hf. og samstarfsaðila á meiri-hluta hlutafjár í Frjálsa fjárfestingarbankanum hafi verið ákveðið að hætta starfsemi Markaðssviðs Frjálsa fjárfestingarbankans hf.

Mars 2001

Hinn 16. mars fór fram útboð á ríkisvixlum hjá Lána-sýslu ríkisins. Var þetta síðasta útboðið sem féll undir samning varðandi nýtt aðalmiðlarakerfi með ríkis-vixla og viðskiptavakt með þá á eftirmarkaði.

Frá 23. mars til 27. mars þurfti Seðlabanki Íslands ítrekað að selja Bandaríkjadali fyrir krónur með það að markmiði að verja vikmörk íslensku krónunnar. Alls voru seldir dalir fyrir 6,8 ma.kr. Helsta ástæða óróans var óvissa um niðurstöður aðalfundar Seðla-bankans sem auglýstur hafði verið 27. mars.

Hinn 27. mars undirrituðu Seðlabanki Íslands og forsætisráðherra yfirlýsingu um breytingar á fyrir-komulagi stjórnar peningamála á Íslandi sem tóku gildi 28. mars 2001. Í stað þess að miða peninga-stefnuna við að halda gengi krónunnar innan vik-marka mun Seðlabankinn hér eftir miða hana við að halda verðbólgu sem næst 2½% með ákveðnum þol-mörkum. Ríkisstjórnin veitir Seðlabankanum fullt svigrúm til að beita stjórnþekjum sínum í því skyni að ná verðbólgu markmiði sínu.

Samhliða tilkynningu um breytta peningamálastefnu

tilkynnti Seðlabankinn um 0,5 prósentustiga vaxta-lækkun í endurhverfum viðskiptum við lánastofnanir.

Apríl 2001

Hinn 17. apríl tók ríkissjóður 250 millj.evra lán með milligöngu Dresdner Bank.

Hinn 26. apríl var Frjálsi fjárfestingarbankinn hf. tekinn af skrá Verðbréfaþings Íslands. Kaupþing hf. og aðilar sem stóðu sameiginlega að kaupum á Frjálsa fjárfestingarbankanum hf. hafa eftir yfirtöku-tilboð eignast 98,64% af heildarhlutafé félagsins og uppfyllir það því ekki lengur skilyrði til skráningar á Verðbréfaþingi Íslands hf.

Mái 2001

Hinn 4. maí birti Seðlabanki Íslands fyrstu verð-bólguþá sína eftir að bankinn tók upp verðbólgu-markmið. Seðlabankinn spáði því að verðbólga á seinni hluta þessa árs gæti orðið allt að 6% og yrði 5,7% yfir árið. Spáin byggðist á þeim forsendum að gengi krónunnar yrði óbreytt frá 26. apríl út spá-tímam og að ekki yrði röskun á kjarasamningum.

Hinn 4. maí tilkynnti alþjóðalánshæfismatsfyrirtækið Fitch að það hefði gefið Landsbanka Íslands hf. láns-hæfiseinkunnina A fyrir langtímalán og F1 fyrir skammtímalán. Einkunnin F1 er besta einkunn sem fyrirtækið gefur. Að íslenska ríkinu undanskildu hefur enginn íslenskur lántakandi fengið betri láns-hæfiseinkunn.

Hinn 21. maí ákvað Lánasýsla ríkisins fyrir hönd fjármálaráðherra að taka tilboðum Landsbanka Íslands hf., Búnaðarbanka Íslands hf., Sparisjóðabanka Íslands hf. og Kaupþings hf., sem buðu lægsta þóknun í viðskiptavakt á fimm flokkum ríkisverðbréfa. Lánasýslan greiðir viðskiptavaka veltuþóknun sem er 0,1% af fjárhæð viðskipta hans með umræddan flokk og reiknast þóknun miðað við mánaðarlega veltu á Verðbréfaþingi Íslands. Heildarþóknun getur þó aldrei orðið meiri en 140 m.kr. á ári sem deilist á viðskiptavaka.

Júní 2001

Hinn 8. júní tilkynnti Verðbréfaþing Íslands um breytingu á samsetningu úrvalsvísitölunnar fyrir tímabilið frá 1. júlí 2001 til 1. janúar 2002. Þrjú ný félög komu inn í vísitöluna. Þau eru Kaupþing hf., Olúfélélagið hf. og SÍF hf. og koma í stað Granda hf., Þormóðs ramma-Sæbergs hf. og Opinna kerfa hf.

Hinn 13. júní voru hlutabréf Íslandssíma hf. skráð á aðallista Verðbréfaþings Íslands. Skráð hlutafé var kr. 587.995.000.

Hinn 20. júní tilkynnti Íbúðalánasjóður að ákveðið hefði verið að efna að nýju til sölu á húsnæðisbréfum í 1. og 2. flokki 1996. Stefnt er að útboðum 27. júní, 1. september, 1. október, 1. nóvember og 1. desember. Gert er ráð fyrir að á þessu ári verði boðið til sölu nægilegt magn bréfa úr þessum flokkum til að mæta þeirri fjárþörf Íbúðalánasjóðs sem ekki verður mætt með útgáfu húsbrefa.

Hinn 21. júní greip Seðlabanki Íslands inn í viðskipti á gjaldeyrismarkaði í fyrsta skipti eftir að verðbólumarkmið var tekið upp. Gengisvísitala krónunnar hafði stigið hratt daginn áður og hélt áfram að hækka við opnun markaðarins. Seðlabankinn seldi Bandaríkjadali fyrir 2,5 ma.kr. sem varð til þess að vísitalan gekk til baka og ró komst á markaðinn.

Hinn 22. júní tilkynnti fjármálaráðuneytið að ákveðið hefði verið að ríkissjóður tæki erlent lán að fjárhæð 25 ma.kr. til þess að efla erlenda stöðu Seðlabankans. Í tilkynningu ráðuneytisins kom fram að stefnt væri að því að hluti andvirðis lánsins verði eiginfjárframlag til bankans í ljósi nýrra laga um Seðlabankann sem gera ráð fyrir eflingu eiginfjárstöðu hans.

Hinn 26. júní tilkynnti viðskiptaráðherra að hafinn yrði undirbúningur sölu á a.m.k. þriðjungi hlutafjár í Landsbanka Íslands hf. til kjölfestufjársfestis. Ráðgert er að salan fari fram fyrir árslok 2001. Samkvæmt ákvörðun ráðherra er skilyrði að sala á slíkum hlut leiði til aukinnar samkeppni á íslenskum fjármála-markaði og auki samkeppnishæfni hans.

Júlí 2001

Hinn 1. júlí tóku gildi breytingar á innlendum gjaldeyrismarkaði í samræmi við samkomulag sem bankastjórn Seðlabankans og forsvarsmenn viðskiptavaka á gjaldeyrismarkaði höfðu gert síðla júnímánaðar.

Viðskiptavakarnir eru Búnaðarbanki Íslands hf., Íslandsbanki hf., Kaupþing hf. og Landsbanki Íslands hf. Breytingin felur í sér að Seðlabankinn mun til loka þessa árs greiða viðskiptavökunum umbun eftir vissum reglum fyrir að sinna hlutverki sínu en á þeim hvíla ríkar skyldur.

Hinn 1. júlí tóku gildi ný lög um vexti og verðtryggingu nr. 38/2001 sem komu í stað laga nr. 25/1987. Nýju löggin kveða á um margvíslegar breytingar, meðal annars að því er varðar dráttarvexti og birtingarskyldu Seðlabankans á vöxtum.

Hinn 6. júlí tók gildi ný gengisskráningargvog. Samsetning hennar er endurskoðuð árlega í ljósi samsetningar utanríkisviðskipta árið áður. Eftirfarandi tafla sýnir nýju gengisskráningargvogina og breytingar frá árinu áður.

Ný gengisskráningargvog (%)

		Byggt á viðskiptum 2000			
Lönd	Mynt	Út- flut- ingsvog	Inn- flut- ingsvog	Gengis- skráning- arvog	Breyting frá fyrri vog
Bandaríkin.....	USD	26,13	27,86	26,99	1,73
Bretland.....	GBP	14,92	14,61	14,77	0,40
Kanada.....	CAD	1,76	0,96	1,36	-0,07
Danmörk.....	DKK	8,29	9,07	8,68	-0,21
Noregur.....	NOK	5,94	6,21	6,08	-1,53
Svíþjóð.....	SEK	2,49	6,40	4,44	0,37
Sviss.....	CHF	2,40	0,90	1,65	-0,46
Evrusvæði.....	EUR	33,78	29,54	31,66	0,23
Japan.....	JPY	4,29	4,45	4,37	-0,47
Norður-Ameríka.....		27,89	28,82	28,35	1,66
Evrópa.....		67,82	66,73	67,28	-1,19
Evrópusambandið.....		59,48	59,62	59,55	0,80
Japan.....		4,29	4,45	4,37	-0,47
Alls.....		100,00	100,00	100,00	0,00